

Onderwerp

Voorstel verlening incidentele subsidie Babyhuis en besteding € 3 miljoen incidenteel budget voor restauratie en herbestemming rijksmonumenten.

Op 24 december 2019 ontvingen wij een aanvraag van de parochie HH Petrus en Paulus voor een incidentele subsidie voor de restauratie en herbestemming van de pastorie aan de Steenschuur 17 te Leiden. Dit rijksmonument wordt herbested tot een zogenaamd babyhuis.

Restauratie pastorie en herbestemming tot babyhuis

De pastorie is een rijksmonument. De pastorie is in eigendom van de parochie HH. Petrus en Paulus en wordt herbested tot een tehuis voor jonge moeders die zwanger zijn en tijdelijk opvang nodig hebben met hun baby. Het betreft een onafhankelijke Stichting 'het babyhuis' (www.het-babyhuis.nl). Na afstemming met de gemeente en zorginstellingen is behoefte aan een dergelijk tehuis in Leiden gebleken en er is al een lijst met wachtenden. In verband met deze urgentie, in combinatie met de slechte staat van het pand, is in het najaar van 2019 gestart met de verbouwing om het klaar te maken voor deze nuttige maatschappelijke functie waar behoefte aan is en tegen een lage huur. Dit project past in het huidige beleid (restauratie en herbestemming inclusief duurzaamheids- en toegankelijkheidsmaatregelen) maar de pastorie is van oorsprong een woonhuis en komt als zodanig niet in aanmerking voor de reguliere Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten Zuid-Holland 2013. Wel draagt het bij aan onze ambitie voor het behoud van religieus erfgoed.

De verbouwing is reeds gestart op basis van financiering door de parochie, fondsen en giften. De begroting bedraagt € 1,2 miljoen waarvan € 0,8 miljoen beschikbaar is. Hiermee wordt ingezet op een sobere uitvoering. Voor restauratie, herbestemming (o.a. afwerking zolderverdieping voor jaarlijks vijf extra plaatsingen) en duurzaamheids- en toegankelijkheidsmaatregelen is nog € 0,4 miljoen nodig. Hiervoor is een aanvraag ingediend voor incidentele subsidie bij ons.

Subsidieverlening

Conform artikel 3 vijfde lid onderdeel a van de Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland 2013 beslissen wij uitsluitend over incidentele subsidieverleningen boven € 50.000,00 indien u in een afzonderlijk besluit gelden voor de desbetreffende specifieke activiteit beschikbaar hebben gesteld of hebben ingestemd met het daartoe strekkende ontwerpbesluit. Met deze incidentele subsidieverlening vindt de uitvoering plaats van het project Babyhuis.

Oorsprong budget € 3 miljoen

In het Regeerakkoord 2017-2021 "Vertrouwen in de toekomst" (10 oktober 2017) heeft het Rijk € 325 miljoen beschikbaar gesteld voor de restauratie, herbesteding en verduurzaming van erfgoed. Tijdens het Nationaal Monumentencongres op 9 november 2017 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) een brede oproep gedaan aan erfgoedorganisaties om mee te denken over de bestemming van deze extra gelden. Bij de behandeling van de provinciale begroting 2018 heeft u de motie *Aanbod aan het Rijk inzake restauratie Rijksmonumenten* (Motie nummer 755) aangenomen. Hierin heeft u aan ons gevraagd om in het licht van de vrijkomende Rijksfinanciering te bepalen welke extra inzet voor de restauratie, herbesteding en toegankelijk maken van Rijksmonumenten Zuid-Holland wenselijk is en de extra inzet te vertalen in een aanbod aan het Rijk. U verzocht eveneens de gesprekken met de Minister aan te gaan en u in het eerste kwartaal van 2018 te rapporteren over de voortgang van deze besprekingen en waar nodig financiële middelen aan u te vragen om dit ook te kunnen realiseren.

Wij hebben aan deze motie gevolg gegeven met een brief aan de minister d.d. 19 december 2017 (zie bijlage 1), waarin aandacht werd gevraagd voor drie grote restauratie- en herbestedingsopgaven in Zuid-Holland. Dit betroffen de OLVH/Sint-Josephkerk met de pastorie in Leiden, het tuinherstel van de twee landgoederen De Tempel en Nieuw Rhodenrijs in Rotterdam en het museum Prinsenhof in Delft. Deze opgaven sloten aan bij de monumentencategorieën waarvoor aandacht is gevraagd door de Tweede Kamer, te weten kerken, groen erfgoed, historische plaatsen die het verhaal van de geschiedenis vertellen en herbestedingen. In lijn met de motie en om tegemoet te komen aan de aanvankelijke wens van het Rijk voor cofinanciering van provincies aan de grote restauratieopgaven is door ons een voorstel gedaan aan u om hiervoor € 3 miljoen te reserveren in de Voorjaarsnota 2018. Dit voorstel is aangenomen.

Echter het besluitvormingsproces bij het Rijk liep anders (zie bijlage 2: Brief aan PS d.d. 10 juli 2018). De keuze voor subsidiëring viel op andere projecten dan die waren voorgesteld door ons en de wens van het Rijk van cofinanciering werd verlaten. Achtereenvolgens is dit budget doorgeschoven naar de begrotingsjaren 2019 en 2020 in verband met de aankondiging van het Rijk van de komst van een nieuwe Rijksregeling voor de restauratie van grote monumenten. Deze Rijksregeling is voor de zomer 2019 open gesteld. Er zal voor € 60 miljoen aan subsidies worden verdeeld over restauratieprojecten van meer dan € 2,5 miljoen subsidiabele kosten, verdeeld over heel Nederland. De Rijksregeling is overtekend. Uit de provincie Zuid-Holland zijn acht projecten ingediend waarvan twee niet in behandeling worden genomen in verband met het niet halen van het drempelbedrag van € 2,5 miljoen (tuinrestauratie landgoed De Tempel Rotterdam en hoofdgebouw DSM Delft). Bij de financiering van de acht projecten is cofinanciering door de provincie niet aan de orde geweest. Dit kwam deels door een onduidelijke passage in de Rijksregeling waardoor cofinanciering door ons uitgesloten leek. In februari 2020 besluit de minister van OCW over de overige aanvragen.

Dit budget van € 3 miljoen was bedoeld voor grote restauratie en herbestedingsopgaven van rijksmonumenten. De context van cofinanciering met projecten die door het Rijk worden gesubsidieerd is inmiddels gewijzigd. Het project Babyhuis betreft de restauratie en herbesteding van een rijksmonument en gezien de urgentie en de nuttige maatschappelijk bestemming van dit project leggen wij aan u voor om middelen beschikbaar te stellen.

Hiernaast stellen wij voor om een richtinggevende gedachteswisseling te voeren over de (overige) mogelijkheden tot besteding van dit budget van € 3 miljoen langs een aantal criteria. Te denken valt hierbij aan:

1. De projecten zijn nodig voor het behoud van het rijksmonument en zijn startklaar in 2020 (urgentie/noodzaak).
2. Het betreft projecten die qua aard van de opgave niet passen in de huidige subsidieregelingen van de PZH en het Rijk, dan wel zeker onvoldoende hoge punten scoren om in aanmerking te komen voor subsidie (projecten die altijd tussen wal en schip vallen "de buitencategorie").
3. De projecten hebben een relatie met het coalitieakkoord (bv. religieus erfgoed, duurzaamheid, gebiedsontwikkeling, recreatie, toerisme).

Processtappen

Met de informatie in deze brief en de bijlagen hopen wij u voldoende te hebben geïnformeerd om van gedachten te wisselen over de mogelijkheden tot besteding van de € 3 miljoen incidenteel budget voor de restauratie en herbestemming van rijksmonumenten in 2020.

Afhankelijk van uw beraadslaging zullen wij u medio 2020 een voorstel doen voor de mogelijkheden tot het verlenen van eventuele overige subsidies uit het beschikbare budget.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 januari 2020, met het besluitnummer PZH-2020-722858931;

Gelet op Artikel 105, lid 1 en artikel 143, lid 2 van de Provinciewet, artikelen 4:25 en 4:26 van de Awb en artikel 5, lid 1 van de Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland 2013,

Besluiten:

- In te stemmen met het verlenen van een incidentele subsidie van maximaal € 0,4 miljoen aan de parochie HH. Petrus en Paulus te Leiden ten behoeve van de restauratie en herbesteding van de pastorie aan de Steenschuur 17, 2311 ES te Leiden.

Den Haag,

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

Bijlagen:

1. Brief aan de minister van 19 december 2017.
2. Brief aan PS Proces grote monumenten Rijk van 10 juli 2018.
3. Beschikkingsbrief restauratie en herbestemming pastorie tot babyhuis.

Den Haag, 28 januari 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit